

Forum for Natur og Friluftsliv - Sør-Trøndelag

Sandgata 30, 7012 Trondheim

Tlf.: 91369378 E-post: sor-trondelag@fnf-nett.no

Høringsvar om forvaltningsplan og tiltaksprogram i Vannregion Trøndelag

FNF Sør-Trøndelag viser til utsendte høringsdokumenter og vil med dette gi våre kommentarer til vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram for vannregion Trøndelag. Vi ønsker med denne uttalelsen å påvirke vannregionmyndighetenes videre arbeid, og gjøre myndighetene oppmerksomme på våre forventninger og anbefalinger i den videre innsatsen på regionalt nivå.

Forum for Natur og Friluftsliv er et samarbeidsnettverk for naturvern- og friluftslivorganisasjoner som i Sør-Trøndelag består av elleve organisasjoner med over 33 000 medlemskap. FNFs organisasjoner arbeider for å fremme tilrettelegging for friluftsliv, stier og fiskeplasser samt å motivere til økt deltakelse i mange typer friluftsliv som jakt og fiske, turgåing, sykling, padling, vandring, skigåing og studier av ulike artsgrupper.

Medvirkning

I kapitlet om medvirkning står det en god del om medvirkningen fra ulike sektormyndigheter, men mindre om medvirkning fra frivillige organisasjoner. Det står i stort sett bare at det er vanskelig å få aktivisert folk flest. Vi viser til §27 i vannforskriften og minner om at vannregionmyndighetene, i samarbeid med vannregionutvalget, skal legge til rette for at alle interesserte gis anledning til å delta aktivt i gjennomføringen av forskriften og særlig ved utarbeidelse, revisjon og oppdatering av forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer. Involvering av miljø og friluftslivsorganisasjonene kan bidra med viktig lokalkunnskap og forankring av forvaltningsplanene i befolkningen. Dessverre ser vi at kravet og forventningen om tilrettelegging for medvirkning har blitt fulgt opp i varierende grad. Vi forventer at dette blir bedre fulgt opp i det videre arbeidet. Det burde nevnes hvor mange møter som har vært arrangert, om det har vært arrangert på kveldstid for å gjøre det lettere for frivillige å delta og om innspillene som har blitt gitt har hatt noen påvirkning på arbeidet. En person med vanlig arbeid har vanskelig for å ta fri midt på dagen for å delta på møter. I tillegg synker motivasjonen for å ta seg tid til møter om de innspill man kommer med ikke blir tatt med.

Beskriv nytten av tiltakene

Vi savner en tydeligere beskrivelse av hva som er nytten av tiltakene. Det er viktig for å skape engasjement blant frivillige og motivere politikerne å fatte vedtak som bidrar til at man når målet. Om det er større fokus på kostnader enn nytte opplever mange at vanddirektivet er et pålegg fra EU istedenfor noe som er best for de som bor i Trøndelag.

Problemkartlegging

I mange vannforekomster er det satt opp problemkartlegging som tiltak. I henhold til seksårssyklusen skulle det ha vært gjort tidligere. Vanndirektivet er organisert i seksårssykluser der kartlegging skal bli gjort tidlig i prosessen. I noen tilfeller kan det ha vært vanskelig i finne hvorfor en vannforekomst ikke når opp til GØT, men så omfattende bruk av problemkartlegging tyder på at arbeidet med vannforskriften ikke har vært godt nok prioritert.

På generelt nivå framkommer et stort behov for problemkartlegging for å kunne fastsette den økologiske tilstanden i vannforekomster der denne er usikker eller har lav pålitelighet med dagens kunnskap. Mangelen på god (nok) kunnskap har medført stor usikkerhet og store utfordringer med hensyn til å kunne fremme relevante tiltak i påvirkede vannforekomster. FNF forventer at mer konkrete tiltak kommer på plass.

Nye inngrep

Vi opplever generelt at vanndirektivet ikke blir tatt hensyn til når det planlegges nye inngrep i vassdrag. Selv i utredningene for store inngrep, for eksempel vannkraftverk, skrives det ikke noe om hvordan planene påvirker tilstanden i vannforekomsten eller hva som er dagens tilstand. Spesielt om vannforekomsten fra før er moderat eller dårligere burde det være sentrale temaer. Når det ikke blir belyst i utredninger er det vanskelig å avgjøre om et tiltak er i strid med vannforskriften. Det er et problem som må tas opp i forvaltningsplanen.

Miljøkrav ved vannkraftanlegg

De siste årene har NVE satt vilkår i konsesjonene at fylkesmannen etterpå kan kreve ulike habitatforbedrende tiltak, for eksempel terskler og gyttegrus. Det har vært utnyttet i liten grad fram til nå. Det er en mulighet som burde brukes mer framover for å bedre den økologiske tilstanden og burde derfor gis større oppmerksomhet i forvaltningsplanen og vurderes i større grad i tiltakstabellene.

Oppdrettsnæringen

Det er sterkt kritikkverdigg at ikke oppdrettsnæringen er med i arbeidet. Det som oppgis som grunn til dette er at veiledere for å karakterisere påvirkningen ennå ikke er ferdig. Det er godt dokumentert gjennom flere forskningsartikler og rapporter at oppdrettsnæringen har stor påvirkning på naturen gjennom rømt oppdrettsfisk, lakselus og forurensning. Vi som representerer naturvern- og friluftsansjoner ser at de påvirkninger på vannmiljøet som skaper størst engasjement er oppdrettsnæringen og vannkraft. Om ikke de påvirkningene blir tatt med minsker interessen blant våre ansjoner for å gjøre en innsats for vannmiljøet. Vi mener derfor at det er positivt at noen vannområder har belyst at det er et problem med lakselus og rømt fisk gjennom å sette opp det som påvirkning, selv om fagetatene bruker lang tid for å få på plass veiledere. Det er viktig å belyse hvor det eventuelt er et problem nå, så man vet hvor arbeidet skal starte når veilederne er på plass.

Manglende organisering

Flere kommuner har valgt å stå utenfor samarbeid i vannområdene. Vi mener at det er negativt da det ikke blir noen samordning av arbeidet og gjør det vanskeligere for regionale

aktører å få oversikt over hva som skjer og dermed gi innspill. Vi håper derfor at flere kommuner skal ansette en felles vannområdekoordinator i årene framover.

Tiltakenes kostnader

Det er i liten grad satt opp vurderinger om tiltakenes kostnader og i hvor stor grad de gir en effekt. Det gjør det vanskeligere å prioritere tiltakene om det bare blir aktuelt med noen av dem. I henhold til veilederne er det ikke nødvendig å vise til detaljerte utregninger på hvor store kostnadene er eller hvor stor minskning det blir på utslipp. Det er nok å rangere effekten på en skala fra 1-3 og bruke enkle utregninger. Som tiltaksprogrammene ser ut nå er det umulig å gjøre en vurdering av hvilke tiltak som skal prioriteres.

Mangelfull økonomi

Arbeidet har mangelfull økonomi i de fleste ledd, det er noe som må påpekes tydelig for at ansvarlige politikere skal se at det er et problem. Vi tenker blant annet på:

- I henhold til energi- og miljøkomiteen har behovet vært 135 millioner kroner i året, det har gitt et etterslep på nesten 300 millioner kroner til dags dato¹.
- Det har i flere vannområder og regioner ikke lagt opp til noen større medvirkning fra organisasjoner, mange i administrasjonen har fortalt at det beror på for lite kapasitet.
- Flere viktige veiledere har kommet altfor seint i prosessen, veiledere for oppdrettsnæringens påvirkning er ennå ikke ferdig.
- Nasjonalt anslår man at 40 % av vannforekomstene ikke når opp til GØT før fristen. Det er ennå bare anslag, det kan bli mer eller mindre. Mer midler til arbeidet tidlig hadde gitt bedre forutsetninger å nå langt til 2021.
- Dårlig kunnskapsgrunnlag i mange vannforekomster som resulterer i at arbeidet ikke blir kunnskapsbasert som man har etterstrevet.

Uttalelsen støttes av: FIVH-Trondheim, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Norges Jeger og Fiskerforbund i Sør-Trøndelag, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Sør-Trøndelag, Syklistenes Landsforening, Trondhjems Turistforening, Trondheim Turmarsjforening og Trondhjems Kajakklubb.

Staffan Sandberg
Fylkeskoordinator
FNF Sør-Trøndelag

¹ <http://sabima.no/fortsatt-mangel-pa-reell-vannsatsing>